

בבית המשפט העליון

בש"פ 7802/18

לפני: כבוד השופט ע' גרוסקופף

העורר: סלים גאבר

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז בלוד מיום 25.10.2018 במ"ת 20887-07-18 שניתנה על ידי כבוד השופטת נאוה בכור

תאריך הישיבה: ד' בכסלו התשע"ט (12.11.18)

בשם העורר: עו"ד משה מרוז; עו"ד דוד יפתח

בשם המשיבה: עו"ד נילי פינקלשטיין

החלטה

לפניי ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), תשנ"ו-1996 (להלן: "חוק המעצרים") על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז בלוד (השופטת נאוה בכור) במ"ת 20887-07-18 מיום 25.10.2018 לפיה הורה בית המשפט על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

1. ביום 9.7.2018 הוגש כתב אישום נגד העורר הכולל שלושה אישומים בהם מיוחסים לו עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין") (שתי עבירות), ייבוא נשק לפי סעיף 144(ב) לחוק העונשין (ריבוי עבירות), נשיאת נשק בצוותא לפי סעיף 144(ב) עם סעיף 29 לחוק העונשין (ריבוי עבירות), נשיאת תחמושת בצוותא לפי סעיף 144(ב) סיפא יחד עם סעיף 29 לחוק העונשין, וסחר בנשק לפי סעיף 144(ב) לחוק העונשין (ריבוי עבירות). על פי עובדות כתב האישום, במהלך החודשים אוקטובר-נובמבר 2017 יזם וקשר העורר קשר עם שלושה פלסטינים המתגוררים באזור יהודה ושומרון (להלן:

"איו"ש") כדי לייבא ולהבריח אמצעי לחימה שונים מירדן ולמכור אותם באיו"ש לכל המרבה במחיר (להלן: "חוליית ההברחה"). תפקיד העורר בחוליה, על פי הנטען, הוא הכנה, ארגון, ניהול, הנחייה, קבלת החלטות, תיאום קבלת אמצעי הלחימה, קביעת התמורה וקבלת התמורה. במהלך חודש דצמבר 2017 יזם העורר הברחה נוספת עם חוליית ההברחה על פי אותה שיטה ולפי אותה חלוקת תפקידים. בהמשך לשתי ההברחות המתוארות, החזיקו העורר ושלושת חברי החוליה בכלל אמצעי הלחימה שהבריחו לתקופת זמן קצרה עד למכירתם בעבור סכום כולל של כחצי מיליון ש"ח לפחות.

2. בד בבד, עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. ביום 27.8.2018 קבעה השופטת זרבה בוסתן כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של העורר. ביום 2.10.2018 הוגש תסקיר שירות המבחן בעניינו של העורר ממנו עלה כי המפקחים שהוצעו אינם מתאימים באופן שיוכל להבטיח פיקוח סמכותי ורציף, ועל כן לא הומלץ על שחרור לחלופת מעצר. ביום 10.10.2018 הוגש תסקיר משלים במסגרתו נבחנו מפקחים נוספים וכן האפשרות למעצר בפיקוח אלקטרוני (להלן: "התסקיר המשלים"). כעולה מהתסקיר המשלים, הומלץ על העברתו של העורר למעצר בפיקוח אלקטרוני, בכתובת מסוימת ובפיקוח רציף של חמו, שני חבריו ושני דודים לסירוגין.

3. בהמשך לכך, ביום 25.10.2018 ניתנה ההחלטה מושא הערר שלפניי. בית המשפט קמא קבע כי העבירות המיוחסות לעורר, התנהלותו ואופי מעורבותו על פי כתב האישום מקימים עילת מסוכנות לביטחון הציבור והמדינה בהתאם לסעיף 21(א)(1) לחוק המעצרים כמו גם עילת מסוכנות סטטוטורית הואיל ומדובר בעבירות ביטחון בהתאם לסעיף 21(א)(1)(ג)(2) לחוק המעצרים. עוד נקבע, לאחר עיון בשני תסקירי המבחן, כי אין לקבל את המלצת שירות המבחן באשר לשחרור לחלופת מעצר, וזאת בשל הטעמים הבאים: ראשית, כי המפקחים המוצעים הנם בבחינת "ברירת מחדל", לאחר שהשירות פסל את רשימת המפקחים הארוכה שהונחה בפניו וכי הם הוצעו נוכח מצוקת המשפחה סביב הצורך במפקחים ולא בשל קרבתם או היכרותם עם העורר ולא בשל היותם דמויות סמכותיות עבורו; שנית, נוכח חומרת העבירות המיוחסות לעורר ונסיבותיהן, מאפייניו של העורר וכן ההערכה לגביו על הקושי לתת בו אמון. זאת במיוחד, נוכח העובדה כי העבירות המיוחסות לעורר יכולות להתבצע אף מתוך מעצר בית; שלישית, יש טעם לפגם לעניין אופי בחינת מסוכנותו של העורר בתסקיר המבחן, שכן שירות המבחן העריך את הסיכון להישנות עבירות אלימות מצדו של העורר, בעוד שהמסוכנות הנשקפת מהעורר עניינה בעבירות ייבוא וסחר בנשק

ממניעים כלכליים. לאור כל האמור, קבע בית המשפט קמא כי לא ניתן לתת אמון בעורר עד כדי שחרור לחלופת מעצר, לרבות מעצר בפיקוח אלקטרוני, ועל כן הורה על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

4. לאחר עיון בערר ושמיעת טיעוני הצדדים בדיון שנערך לפניי ביום 12.11.2018, הגעתי למסקנה כי יש לקבל את הערר באופן חלקי, במובן הזה שנושא חלופת המעצר יוחזר לבחינתו המחודשת של בית המשפט קמא לאחר שיוגש תסקיר נוסף בעניינו של העורר שייבחן האם יש בפיקוח אלקטרוני, לצד תנאים נוספים, כדי לאיין את הסיכון הנשקף מן העורר לעניין עבירות ייבוא וסחר בנשק מהסוג בו הוא נאשם, כפי שיפורט להלן.

5. כידוע, סעיף 21 לחוק המעצרים קובע כי בית המשפט יורה על מעצרו של נאשם עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו בהתקיים שלושה תנאים מצטברים: (1) קיומה של עילת מעצר; (2) קיומן של ראיות לכאורה; (3) היעדר אפשרות להשיג את מטרת המעצר בדרך של חלופת מעצר. הואיל ואין מחלוקת כי קיימת בעניינו של העורר עילת מעצר, ולאחר שבאי כוחו של העורר הסכימו לקיומן של ראיות לכאורה בתום הדיון שנערך לפניי (וזאת לאחר שטענו בעניין זה, ושמעו את הערות בית המשפט), הדיון להלן יתמקד בטענות הצדדים לעניין חלופת המעצר, היינו האם יש בחלופה של מעצר בפיקוח אלקטרוני כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת מהעורר.

6. באי כוחו של העורר טוענים כי יש לשחרר את העורר לחלופת מעצר וזאת בשל שניים: ראשית, תסקיר שירות המבחן המליץ על שחרורו לחלופת מעצר ונדרשים נימוקים כבדי משקל כדי לסתור המלצה זו – נימוקים שאינם בנמצא לטענתם. בהקשר זה נטען כי בית המשפט קמא לא ייחס משקל לעובדה שמדובר בעורר המנהל אורח חיים נורמטיבי וללא עבר פלילי (פרט לעבירה זניחה של החזקת טלפון נייד החשוד כגנוב); שנית, נטען כי במשך למעלה מחודשיים ידע העורר על מעצרו של חברי החוליה, ידע על הראיות נגדו, וחרף זאת לא ברח ולא שיבש חקירה בתקופה זו. עוד הוסיפו באי כוח העורר כי הם מציעים תנאים נוספים לחלופת המעצר, ובכלל זאת איסור שימוש בטלפון ובאינטרנט, מתן ערבויות כספיות גבוהות, איסור כניסה למי שאינו בן משפחה לבית בו ישהה העורר בפיקוח וכיוצא באלה.

7. באת כוח המשיבה טוענת כי העבירות המיוחסות לעורר הנן עבירות חמורות ורחבות היקף, היכולות להתבצע מתוך הבית, כאשר לעורר יש שליטה רחבה בשטח והוא בעל קשרים ענפים – את המסוכנות המשתקפת מכל אלה לא ניתן להערכתה

לאיין, וזאת אף ששאר חברי החוליה נמצאים במעצר. עוד מציינת באת כוח המשיבה כי העובדה שהעורר לא נמלט בחודשים בהם ידע על מעצרו של חברי החוליה אינה מפחיתה את החשש לשיבוש חקירה.

8. העבירות המיוחסות לעורר הן עבירות נשק המקימות חזקת מסוכנות סטטוטורית לפי סעיף 21(א)(1)(ג)(2) לחוק המעצרים (ראו גם סעיפים 144 לחוק העונשין ו-35(ב) לחוק המעצרים). בעבירות נשק נקבע לא אחת כי המסוכנות הנובעת מהן אינה ניתנת לאיון בדרך כלל באמצעות חלופת מעצר אלא במקרים חריגים בלבד (בש"פ 6837/13 חרבוש נ' מדינת ישראל, פסקה 9 והאסמכתאות המובאות שם (28.10.2013); בש"פ 6491/18 מדינת ישראל נ' סרטור, פסקה 10 (13.9.2018)). לכך יש להוסיף כי המסוכנות הנשקפת מן העורר נלמדת גם מאופי המעורבות המיוחסת לו – ייזום, תכנון, ניהול ואחריות על ההוצאה לפועל של הברחת אמצעי לחימה מגוונים ורבים, ובכלל זאת רובי M-16, קלצ'ניקוב, רובה גליל, אקדחים שונים ותחמושת, וכן סחר בהם תמורת מאות אלפי שקלים. לפיכך, רובץ לפתחו של העורר נטל משמעותי לשכנע את בית המשפט כי יש בחלופה המוצעת על ידו כדי לנטרל את המסוכנות הנשקפת ממנו. במקרה דנן, תולה העורר את עיקר יחבו על התסקיר המשלים שהוגש בעניינו לפיו הומלץ על שחרור לחלופת מעצר בפיקוח אלקטרוני. ואכן, אף שבית המשפט אינו מחויב באימוץ המלצת שירות המבחן יש לתת משקל לתסקיר המבחן החיובי שהוגש בעניינו של העורר (בש"פ 7943/09 זובידאת נ' מדינת ישראל, פסקה 16 (9.10.2009); בש"פ 6154/10 מדינת ישראל נ' אבו ליל (6.9.2010)). ואולם, לא ניתן להתעלם מכך שבתסקירי המבחן נותרו סימני שאלה באשר לאיון המסוכנות הנשקפת מהעורר. במילים אחרות, תסקיר שירות המבחן קובע כי הסיכון למעורבות בעבירות אלימות מצדו הינו נמוך, וכי אף אם יהיה מעורב בעבירת אלימות התוצאות צפויות להיות בעלות דרגת חומרה נמוכה. ברם, המסוכנות הנשקפת מן העורר איננה הפעלת אלימות כלפי אחרים, אלא מהמשך הברחה וסחר בנשק, וזאת ממניעים כלכליים.

9. נוכח האמור, ולאחר ששמעתי את טענות הצדדים בעניין זה, אני סבור כי יש מקום להורות על עריכת תסקיר משלים בעניינו של העורר שייבחן האם חלופת מעצר בפיקוח אלקטרוני כמוצע (לצד תנאים נוספים שהוצעו על ידי באי כוחו של העורר במהלך הדיון, כמפורט בפסקה 6 לעיל) יכולה לאיין את המסוכנות הנשקפת מן העורר לעניין עבירות נשק, וזאת בשים לב למעורבותו הנטענת בכתב האישום ולאופי העבירות המיוחסות לו. לאחר שיוגש התסקיר המשלים, בית המשפט קמא ייבחן מחדש את האפשרות לשחרר את העורר לחלופת מעצר.

10. ויובהר, אינני נוקט כל עמדה לגופו של עניין באשר לאפשרות לשחרר את העורר לחלופת מעצר. כאמור, עניין זה צריך שייבחן פעם נוספת על ידי הערכאה הדיונית לאור ממצאי התסקיר המשלים ובשים לב למכלול נסיבות העניין.

11. התסקיר המשלים בעניינו של העורר יוגש עד ליום 5.12.2018. בית המשפט קמא יקיים דיון בבקשה לשחרור לחלופת מעצר בתוך שבוע ימים מהמועד בו יוגש לו התסקיר המשלים.

12. יובהר בזאת, כי לעת הזאת יישאר העורר במעצר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

ניתנה היום, ו' בכסלו התשע"ט (14.11.2018).

ש ו פ ט